

Alergie na pyly jarních stromů, pylově potravinový syndrom a alergenová imunoterapie

Magdalena Herknerová

Anacarde, s. r. o., ordinace alergologie a klinické imunologie, Mníšek pod Brdy

Alergie na pyly břízovitých stromů je narůstajícím problémem průmyslových zemí. Onemocnění se vyvíjí u predisponovaných osob v důsledku inhalace pylových zrn břízy a dalších příbuzných stromů. Klinické projevy alergie na pyl jarních stromů (sezónní alergická rhinokonjunktivitida, sezónní alergická astma bronchiale a sekundární pylově potravinový syndrom) mají významně negativní vliv na kvalitu života pacientů. Tento přehledový článek pojednává o taxonomii stromů, zkřížené reaktivitě mezi nimi a mezi relevantními potravinami, epidemiologii, vlivu klimatických změn a v neposlední řadě o možnostech léčby včetně alergenové imunoterapie.

Klíčová slova: alergie na pyl stromů, alergenová imunoterapie, Bet v 1 alergen, pylově potravinový syndrom, zkřížená reaktivita.

Tree pollen allergy, pollen food syndrome and allergen immunotherapy

Tree pollen allergy presents an increasing problem in industrialized countries. This disease develops in sensitised people after inhalation of pollen grains of birch and other related trees. Clinical symptoms of tree pollen allergy (seasonal allergic rhinoconjunctivitis, seasonal asthma bronchiale and secondary pollen food syndrome) have significant negative impact on the quality of life in these patients. The purpose of this review is to touch the taxonomy of the trees, describe cross-reactivity of relevant allergens, prevalence, the influence of climatic changes and to stress the importance of allergen immunotherapy as a disease modifying treatment.

Key words: allergy to tree pollen, allergen immunotherapy, Bet v 1 allergen, cross reactivity, pollen food syndrome.

Úvod

Interna bývá nazývána „královnou medicíny“ pro své kouzlo diferenciálně diagnostických úvah a zároveň celistvost vnímání pacienta (1). V tomto přehledovém článku bych ráda pro internistu zajímavě a užitečně zmínila mechanismy pylové alergie, konkrétně alergie na pyly jarních stromů v souvislosti vlivu na celý organismus, dále dostupná vyšetření a léčbu se zřetelem na chorobu modifikující léčbu alergenovou imunoterapií.

Pyl stromů je spouštěčem projevů alergické rhinokonjunktivitidy a astmatu u predisponovaných osob v důsledku inhalace pylových zrn. Spolu s pylem trav a roztoči domácího prachu patří mezi nejdůležitější zdroje inhalačních alergenů (2).

Alergie na pyly jarních stromů bývá někdy mylně vnímána jako krátkodobé a banální onemocnění. Zkřížená reaktivita homologních alergenů pylu jarních stromů spolu s variabilitou délky pylové sezóny

rozšiřuje období klinických obtíží pacientů na několik měsíců v roce (3). Navíc kromě sezónních polinotických projevů v jarních měsících trpí tito pacienti často i sekundárním tzv. pylově-potravinovým syndromem (pollen-food syndrome, PFS), kdy po požití některých potravin rostlinného původu v důsledku zkřížené reaktivity dochází k lokálním alergickým projevům v dutině ústní (orální alergický syndrom, OAS).

Nejrozšířenějším pylem stromů je pyl břízy a dalších stromů z čeledi Betulaceae (bříza, olše, líska a habr) a Fagaceae (buk, dub a kaštan). V posledních dekádách došlo k nárůstu množství pylu břízovitých a rozšíření období expozice těmto pylům v důsledku klimatických změn (3, 4).

Klinické projevy alergie na pyl jarních stromů mají významně negativní vliv na kvalitu života pacientů. Tento přehledový článek pojednává o taxonomii stromů, zkřížené reaktivitě mezi nimi a mezi relevantními potravinami, epidemiologii, vlivu klimatických změn a v neposlední řadě o možnostech léčby včetně alergenové imunoterapie.